

Лепбук

Василь Стефаник
Українець, якого
потрібно пам'ятати

Майбутній новеліст
навчався три роки в
рідному селі Русові, три
роки у Снятинській
школі, потім у 1883
році вступив до
Коломийської гімназії,
яку не закінчив, бо його
виключили за участь у
Покутській трійці у
1890 р.

Рід Стефаників був козацький. Пращур-козак прийшов із великоукраїнських теренів й осів на карпатській землі. Батько, Семен Стефаник, людина сувора й авторитарна, був багатим дідичем (тобто поміщиком), мав понад 180 моргів (приблизно 100 га) землі. Торгував худобою. Купував її в Молдавії, а спроваджував до Відня. Дбав не тільки про себе, але й про громаду. Підтримував просвітньо-економічний рух. Василь дуже любив матір, жінку надзвичайно лагідної вдачі. Мати Оксана рано померла, тому коли батько одружився вдруге, син не міг йому цього пробачити, збунтувався.

Батько – Семен Стефаник

**В. Стефаник переїхав до
Дрогобича і вступив до
місцевої гімназії, яку
закінчив 1892 р. Того ж
року він вступив на
медичний факультет
Краківського
університету, де вчився
до 1900 р. Університет
покинув, бо медицина
його не цікавила.**

**У 1897 році
відбулись перші
публікації його новел
у Львівському
журналі
«Літературно-
науковий вісник».
Свої новели
писав російською,
польською та
чеською мовами.**

**У 1899 у Чернівцях,
з'явилася перша
збірка прози
Стефаника
“Синя книжечка”.
1900 року у Львові
з'явилася друга збірка
письменника
«Камінний Хрест».**

**У 1903 В.Стефаник
відвідує Київ, де
знайомиться з
М.Старицьким,
Панасом Мирним,
М.Коцюбинським,
Миколою Вороним.
Також був знайомий
з Лесею Українкою,
Ольгою Кобилянською,
Іваном Франком.**

26 січня 1904 року
Василь Стефаник
одружився з
Ольгою Гаморак.
У них було 3 синів, та
після 10 років щасливого
сімейного життя Ольга
померла.
У 43 роки Стефаник став
вдівцем, сам виховував
дітей. Більше він не
одружувався.

Письменник тяжко
хворіє, в 1930 році переніс
частковий параліч.
Здоров'я погіршується,
трапляються часті
серцеві напади, потім
долучається ще
запалення легенів.
7 грудня 1936 року
письменник помер від
серцевого нападу.
Похований у Русові біля
матері згідно з заповітом
новеліста.

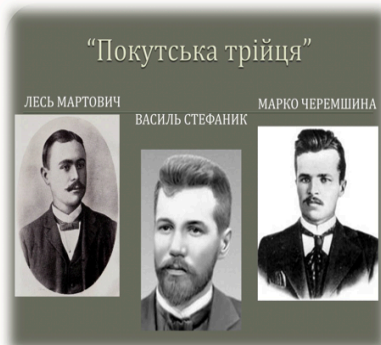
Письменник тяжко
хворіє, в 1930 році переніс
частковий параліч.
Здоров'я погіршується,
трапляються часті
серцеві напади, потім
долучається ще
запалення легенів.
7 грудня 1936 року
письменник помер від
серцевого нападу.
Похований у Русові біля
матері згідно з заповітом
новеліста.

Народився майбутній
письменник
14 травня 1871 року в селі Русів
на Станіславщині
(нині Снятинський район
Івано-Франківської області).

У 1890 р. через участь у «Покутській трійці» - таємному творчому об'єднанні В. Стефаник був виключений з Коломийської гімназії.

Покутська трійця — умовне об'єднання трьох українських письменників Леся Мартовича, Василя Стефаника та Марка Черемшини. Назва походить від регіону, оскільки усі троє походили з Покуття.

Важливою віхою у житті В. Стефаника була подорож 1903 року до Полтави на відкриття пам'ятника Іванові Котляревському.

Крім Полтави, відвідав також Київ, Житомир та Канів, зустрівся з Миколою Лисенком, Лесею Українкою, Оленою Пчілкою, Михайлом Коцюбинським, Христіною Алчевською, Михайлом Старицьким, Панасом Мирним, Борисом Грінченком, Володимиром Самійленком, Гнатом Хоткевичем, Миколою Вороним, Іваном Стешенком та іншими, вони привітали його як одного з видатних діячів української літератури. Велике враження справило на письменника відвідання могили Тараса Шевченка. З неї він «поклонився всій Україні».

**Друкватися почав 1897 р.
В історію української і світової
літератури увійшов як видатний
майстер соціально-психологічної
новели.**

У творчості Стефаника було
два періоди:

1 період творчості (1897 – 1901)

1899 – збірка новел «Синя книжечка».

1900 – збірка новел «Камінний хрест».

1901 – збірка новел «Дорога».

2 період творчості (1916 – 1933)

1916 – новели «Диточа пригода»,
«Вона- земля», «Марія».

1926 – збірка «Земля».

1927 – 1933 – написав більше 10 новел,
переважно автобіографічних.

«Синя книжечка»

Перша збірка новел Стефаника —
яка вийшла у світ 1899р.
у Чернівцях.

Принесла Стефаникові загальне
визнання та була зустрінута
захопленими відгуками найбільших
літературних авторитетів, серед
яких, були І. Франко, Леся Українка,
М. Коцюбинський, О. Кобилянська,
стала помітною віхою в розвитку
української прози.

Автор “Синьої книжечки” звернув
на себе увагу насамперед показом
трагедії селянства.

«Камінний хрест»

У 1900р. вийшла друга збірка
новел Стефаника —яку
також було сприйнято як
визначну літературну подію.
У другій збірці головне місце
займає тема, що хвилювала
письменника протягом
усього творчого життя, —
одинокість старість, трагедія
зайвих ротів у бідних
селянських родинах.

«Дорога»

1901р. вийшла в світ третя збірка
новел Стефаника - «Дорога», яка
становила новий крок у розвитку
його провідних ідейно художніх
принципів. Це наявне у своєрідній
поетичній біографії Стефаника У
збірці переважають новели
безсюжетні, лірично-емоційного
плану (“Давнина”, “Вістуні”,
“Май”, “Сон”, “Озимина”,
“Злодій”, “Палій”, “Кленові
листки”, “Похорон”).

У 1927-1933рр. Стефаник
опублікував ще більше десяти
новел. В останні роки життя
Стефаник пише також
автобіографічні новели,
белетризовані спогади. До них
належать такі твори, як

**«Нитка», «Браття»,
«Серце», «Вовчиця»,
«Слава Йсу»,
«Людмила», «Каменярі».**

«Моє слово»

У 1905 році вийшла в світ
четверта збірка письменника -
«Моє слово». У ній уперше
була надрукована новела
«Суд», яка завершує перший
період творчості Стефаника

«Діточа пригода»

Хронологічним початком другого
періоду можна вважати новелу
«Діточа пригода» (написана восени
1916р., а опублікована на початку
1917р.).

1916р. Стефаник пише новелу
«Марія» яку присвячує пам'яті
Франка.

За «Марією» письменник публікує
шість новел, які склали п'яту збірку –
«Вона – земля», видану 1926р.

«Амбіції», «Чарівник», «Ользі присвячую»

Поезії у прозі, що лишилися в
архівах друзів Стефаника, були
опубліковані вже після його
смерті.

Творчість В. Стефаника та його манера письма мали великий вплив на розвиток української новелістики.

Твори В. Стефаника перекладено багатьма мовами світу (англійською, болгарською, грузинською, іспанською, італійською, литовською, німецькою, новогрецькою, польською, російською, румунською, сербохорватською, словацькою, словенською, угорською, французькою, чеською та іншими).

A decorative banner featuring a portrait of a man with a beard and mustache, wearing a suit and tie. The portrait is set against a background of a woven textile pattern. To the right of the portrait is a framed area containing text. The banner is adorned with red berries, green leaves, and a blue and yellow ribbon.

*Висловлювання
відомих письменників
про творчість
В. Стефаника*

Микола Бажан

«Строгість, точність, глибина дослідження людського існування робить новели Стефаникові вічно жаріючим огнищем роздумів, переживань, відчуттів. Це вознище обпікає і наші серця, обпікає серця наших дітей, обпікатиме серця прийдешніх поколінь»

Ольга Кобилянська

«Між слова Ваші там... тиснулися великі сльози, мов перли. Страшно сильно пишете Ви... Тітка, пориваючи, закривавлена поезія Ваша..., котру не можна забути... Плакала-м, тай вже»

Іван Франко

«Його новели – як найкращі народні пісні, в яких немає риторики, ані сентиментальності, а тільки наочне, голе, просте, не підфарбоване життя, дуже часто сумна дійсність, але оздоблена золотом найправдивішої поезії».

Леся Українка

«... Він уміє найпростішими засобами справити якнайбільше враження»

*Творчість
В. Стефаника
у графіці українських
письменників*

**Пристрасна, емоційна
творчість
Василя Стефаника
впливала і впливає на
діяльність
українських художників**

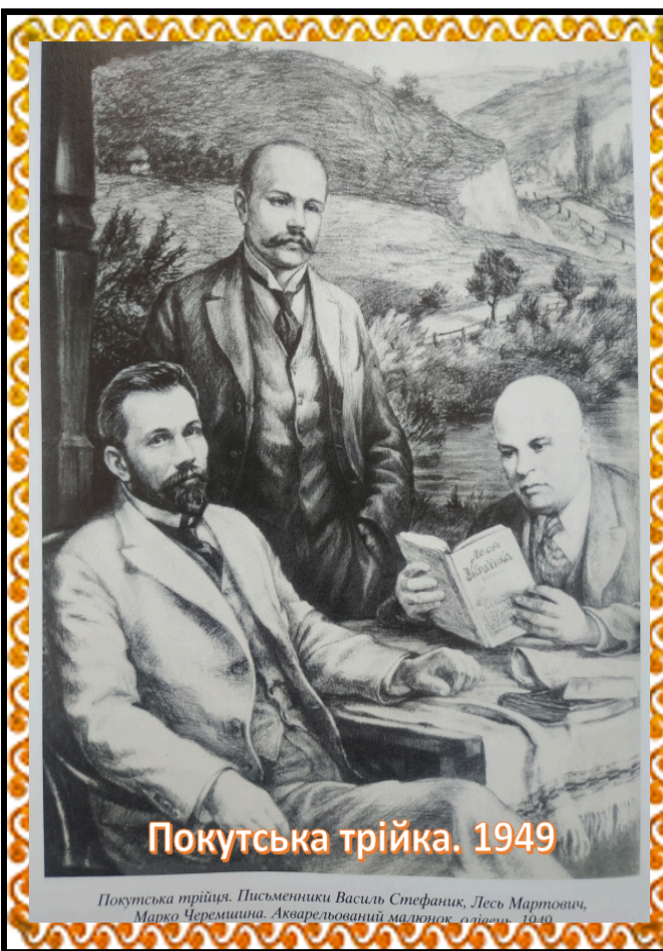
Василь Касіян
український художник,
графік.

Василь Стефаник, як посол до віденського парламенту, врятував Касіяна від військово – польового суду в роки Першої світової війни. Перед авторитетом новеліста відступили і військові чини.

Герої новел ішли через його життя

Василь Стефаник. 1946

Василь Стефаник. Офорт. Акварельований естамп. 1946

В. Касіян. Ілюстрація до новели «Кленові листки» Дереворит 1926

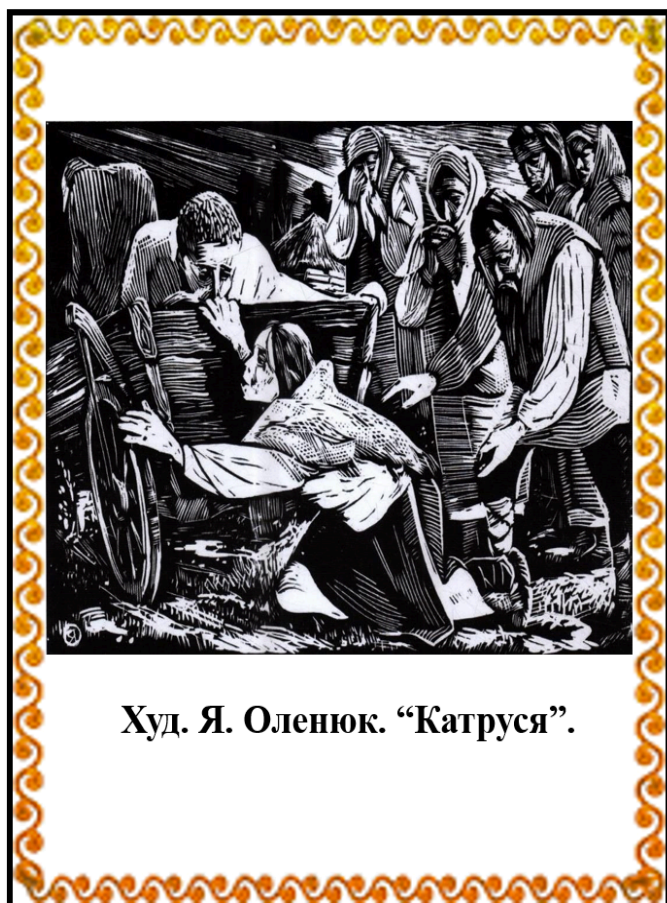
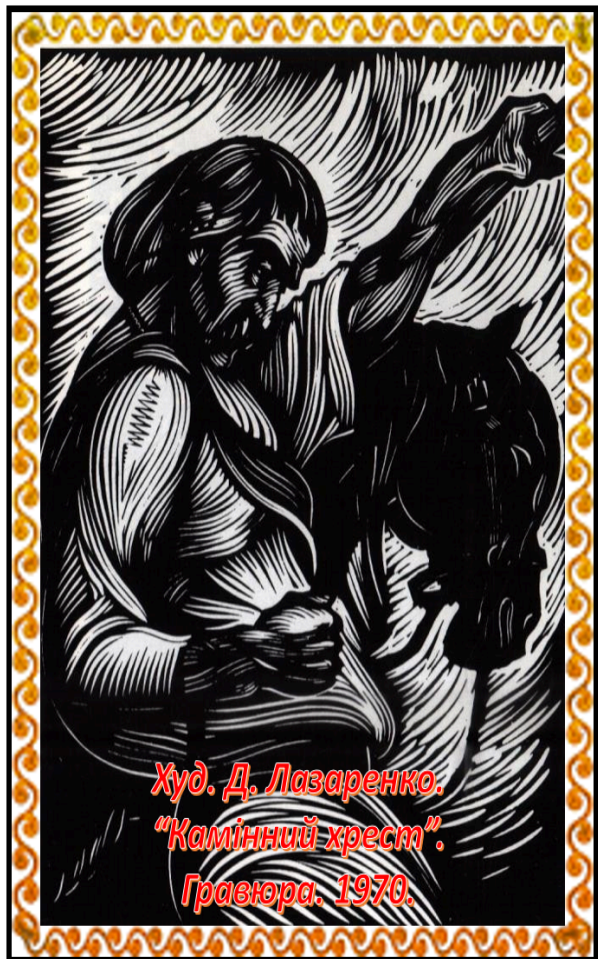

Новина. Олівець. Акварель. 1949

Палій. Олівець. Акварель. 1949

*Палій. Ілюстрація до однойменної новели Василя Стефаника.
Олівець. Акварельований рисунок. 1949*

Львівська національна
наукова бібліотека України
імені Василя Стефаника

Пам'ятна монета номіналом 2 гривні,
випущена Національним банком України,
присвячена 150-річчю від дня народження
Василя Стефаника.
Монету введено в обіг 12 травня 2021 року.
Вона належить до серії
«Видатні особистості України».

**Пам'ятник Василю Стефанику
в Івано-Франківську на
подвір'ї Прикарпатського
університету по вулиці Шевченка**

**Поштова марка
до 125-тя з дня народження
Василя Стефаника.**

**Премія імені Василя Стефаника в
галузі літератури, мистецтва,
архітектури та журналістики**

Є найвища в Івано-Франківській області
відзнака, яку присуджує Івано-Франківська
обласна державна адміністрація місцевим
авторам.

Премією відзначають твори літератури,
мистецтва, архітектури та журналістики,
що є духовними надбутками
українського народу

**Увічнення в скульптурі й образотворчому
мистецтві**

гіпсове погруддя (скульптор М. Паращук),
1906

гіпсове погруддя (скульптор Я. Чайка), 1971
дерев'яне погруддя (скульптор В.

Одрехівський), 1971

барельєф (скульптор Н. Мілян), 1940
карбування на бронзі з портретом В.
Стефаника (художник Д. Одзешавілі),
1971

поштова картка з портретом
письменника (видана у Відні Петром
Дятлівим), 1917

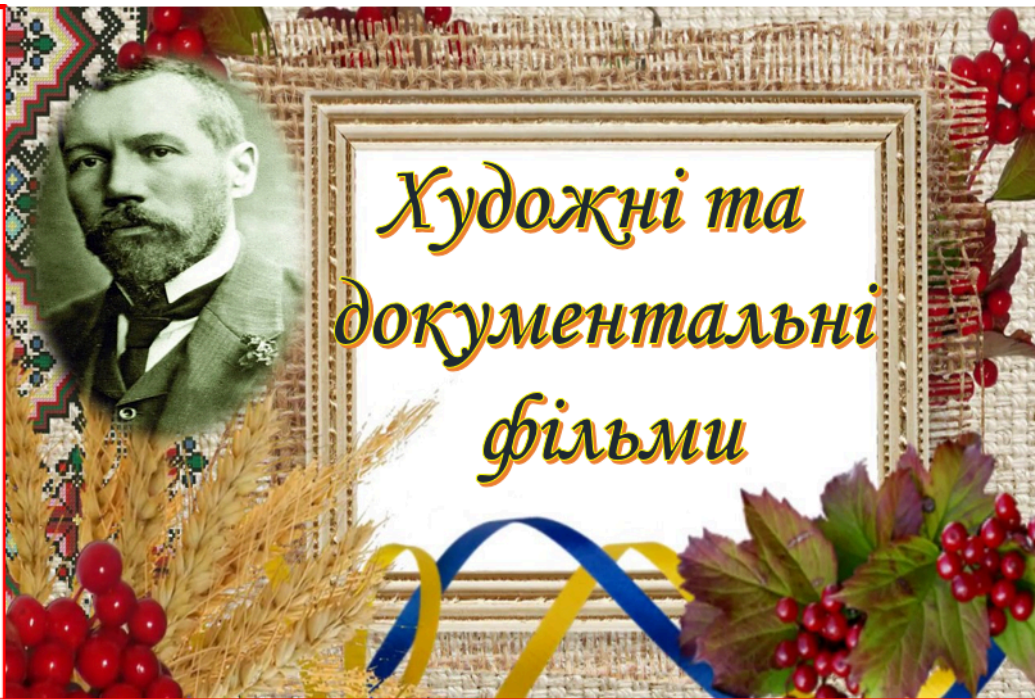
бронзова медаль (скульптор Г. Кальченко),
1971

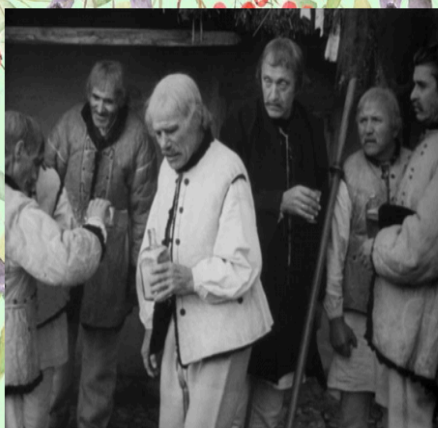
бронзова медаль (скульптор Е. Мисько), 1971

У родинному селі Русів
В будинку письменника
В 1941 році відкрили
літературно-меморіальний музей

*Художні та
документальні
фільми*

За мотивами новел «Камінний хрест» і «Злодій» 1968 року на Національній кіностудії імені Олександра Довженка знято художній фільм українського режисера Леоніда Осики *«Камінний хрест»*

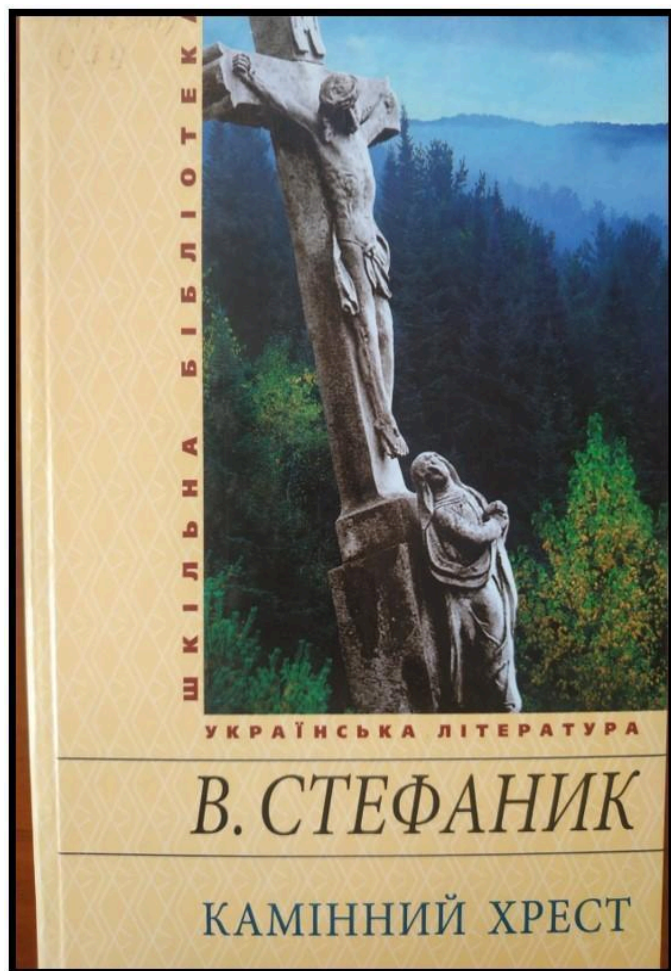
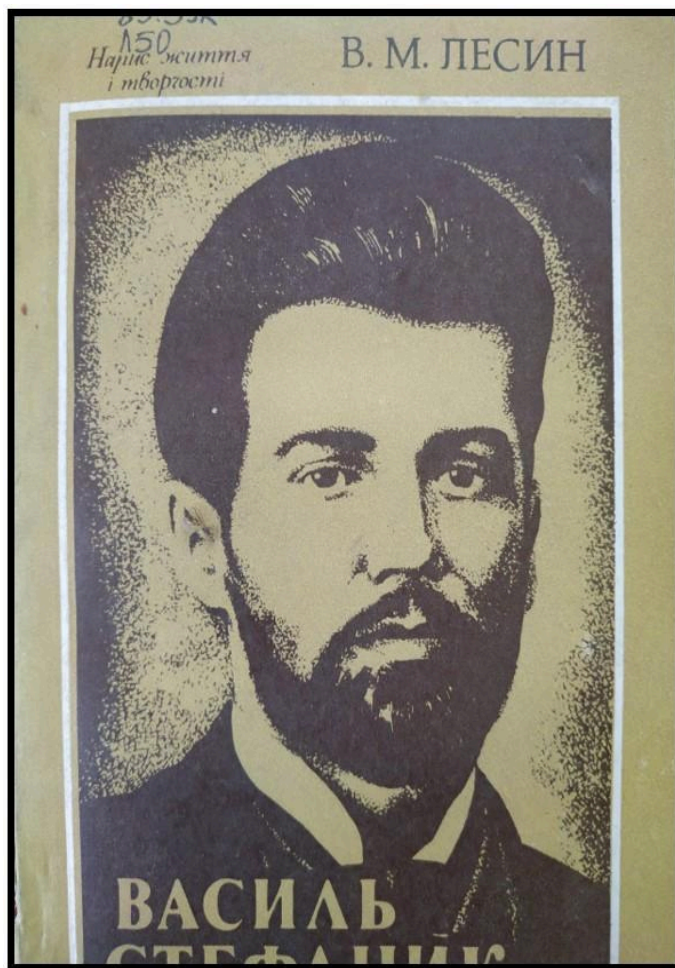
Про письменника знято документальні фільми:

«Василь Стефаник» (1971, режисер Катерина Самофалова, редактор М. Костогриз)

«Дорога. Василь Стефаник» (док. фільм з циклу «Гра Долі», студія «ВІАТЕЛ», реж. Василь Вітер)

*Книжки, які
можна взяти в
бібліотеці*

ВАСИЛЬ СТЕФАНІК
Мое слово

Автор бібліотекар Оксана Лисун.